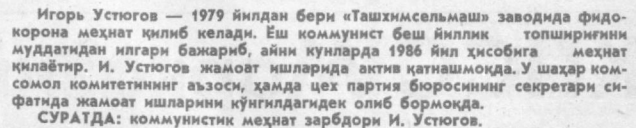


(КПСС Марказий Комитетининг «КПСС XXVI съезди қарорлари асосида меҳнаткашларнинг ҳақлари ва тақлифлари билан ишлашни янада яхшилаш тadbирлари тўғрисида»ги қароридан).



Т. Каримов тексти ва фотоси.

A black and white portrait of a woman, likely of South Asian descent, looking off to the right. She is wearing a light-colored headscarf with a small, dark, stylized emblem on the side. Her hair is dark and pulled back. She is wearing a garment with a prominent vertical striped pattern. The background is out of focus, showing some indistinct shapes and textures.

Тошкентдаги «Малика» ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор ишчиси Шоира Муслимова шу кунларда 1987 йилнинг май ойи ҳисобига меҳнат қилмоқда. Зарбдор ишчи корхонада ташкил этилган социалистик мусобақада актив кўтаришиб, ўз ҳамкасбларига ўрناк бўлаётди.

СУРАТДА: Ёш ишчи Шоира Муслимова.

А. Тўраев фотоси.

Хўрматли редакция! Тошкент чинин заводиниң электр цехи, контроль-ўлчов приборлари ва автоматика бўлими ҳамда қозонхона коллективлари 1984 йилнинг апрель ойида ягона коллективга бирилашиб, меҳнатини ташкил этиш ва уни рағбатлантиришининг бригада услугига ўтиб ишлаб бошладилар. Ягона наряд бўлиши ишлаш системаси купчиликка маъқул бўлди. Эзи муҳалим, коллективда меҳнат интизомы мустаҳкамланиб, самарадорлик ошди. Ишчиларнинг моддий маънафаддор-

лиги ҳам ўсди. Лекин буни қарангки, хурсандчилигимиз узоққа бормадик. Уттан йилининг ноябры ойида бизга эскисигага шайлашчилар, деб буйруқ беришди. Бундан қўнқилиқ нороз бўлдим. Биз бунинг сабабини сўриштирганимизда ҳеч қандам дурустроқ жавоб ололмадик. Бизга меҳнатни ташкил этишининг бригада усули яна ўтиб ишлашимизда ёрдам беришиниғизни сўрамадик.

[Тошкент чинки заводининг электр цехидаги бир гуруҳа ишчилар ёзган мактубдан]

— Ун биринчи беш иллик мобайнида Тошент чини заводи коллективи махсусот ишлаб чиқариш ва реализация илши, ишлаб чиқариш тинмай юксалтириш, ҳеҳнат самарадорлигини ўстириш, буюмлар фатфини яхшилаш бўича топириқларни му-

фактефалиятини до эълб
эллалтл. Буни угган йл
атжкларидан ҳам кўр-
буладл. Чинносэлр
лл мобандида планга
ушмача 200 мнг сўм-
дан кўрқ буомлар
реализация қлдилар.
орқонда меҳнат унум-
орлигини юксэлтириш
да товар маҳсулот иш-
лаб кичиришини ўси-
и 2,5 процентини таш-
лал эдл.

Хозир коллективимиз-
а 40 нафарга яқин иш-
шахсий беш йиллик

ишлаётган ишчилар 82 лум бўлиб қолди. Шу процентни ташкил этади, муносабат билан ноябрь бригадалар эса 114 тага ойи мобайнида мазкур етказилади.

Бир пайтинг ўзид
бизда асосий цехлар билан
бир қаторда ёрдамчи
цехларда, жумладан,
электр цехида, кон-
троль-ўлчов приборла-
ри ва автоматика бўли-
мида ҳамда қозонхона-
да бригада усули жо-
рий этиляпти.

Заводнинг электр цехида бир группа ишчиларнинг «Тошкент оқшми» редукциясига ёзган шикоят мактубидаги фикрга келганда шунинг айтиш керакики, ёрданми цехларда меҳнатни ташкил этишнинг бригада усулини жорий этганда муқаррарлаш, иш ҳақи, бригадалар кенгаши тўғрисидаги низомини ишлас кичида боззи бир чалкашликларга йул қўйилганлиги маъ-

Ҳозир 8-синфда ўқиямиз. Ёзда, яъни 8-синфин битирганимиздан кейин суворовчилар билим юртига кириш ниятидамиз. Айтингчи, бизни ҳарбий билим юртларига ўқишга қабул қилишадими? Мамлакатимизнинг қайси шаҳарларида ҳарбий билим юртлари бор ва уларга қабул шартлари қандай?

А. ХАЛИЛОВ, Б. СОТИБОЛДИЕВ.

П. РАЖАБОВ,
Узбекистон ССР ҳарбий комиссарининг
ўринбосари.

— Мамлакатимиздаги
— Битти шаҳарда суворон
— Халқимиз ҳарбий билим
— Ҳар би ортлари мавжуд, Мос
— Ҳама, Ленинград, Кали
— Ҳама, Козон, Минск,
— Свердловск ва Усу
— Ҳама, Ҳар би шаҳарларида Ку
— Ҳама, Ҳар би Кучлар учун о
— Ҳама, Ҳар би таъйинланади.

Суворовчилар, нахшувончилар ва ҳарбий маъруза билим юрталарида саккизинчи синф маълумотига эга бўлган 5—16 ёшли ўсмирлар қабул қилинади. Улар билим юртига жуънш-баридан олдин ҳарбий хизматчилар Ҳисматидин райоҳ ҳарбий комиссияриатлари орқали берилади.

Ўсмирлар эса жой бо деб маълумот берган суворовчилар билим юртининг бошлиғига аризон ёздилар.

Усмирлар билим юр-
тига борганлардан ки-
йин салооматликларини
кўридан ўтказишда ва
имтиҳон топширадилар.
Суворовчилар ва нахш-
омчилар билим юр-
тига рус тилидан эзи-
м-хисоб билан кириш-
тирилади.

математикадан, өзгөчө өзгөчө, физикадан өзгөчө, бирок имтихон тошпирадилар. Имтихондор умумен математикадан, физикадан, саясий илимдерден, саясий программасын доордасда оли, нади. Харбий-музикалык билим юртларига кируу чилер рус тилидан, өзгөчө рус тили ва адабият тилидан өзгөчө имтихон тошпирадилар. Бу имтихондор умумтамызлык табининг саясий программасын доордасда булади. Улар шунигиндег, музика назариси ва чолгу асбобдоридан бирини кандай билишини намойиштирилери керек.

Қисқаси, суворовчи ва нахимовчи ҳарбий билим юртларига кирувчилар масалани ўзлари истиқомат қилаётган район ҳарбий комиссариатлари ёрдамида ҳал қилишлари керак.

СУБУТСИЗЛИК ОДАТ ТУСИГА КИРСА

Ховия тўғйларини ўтказиш тошкентликлар учун одат тусига кириб қолган. Маза сунгири рақамлар: ўн биринчи беш йилликнинг тўрт йилида республика пойтахти уч миллион квадрат метрдан зиёд уй-жой биноси олди. Демак, ҳар йили 20 минг оила янги, шинам кватираларга кўчиб кирди. Бу КИСС XXVI сьезди совет кишилари фаровонлигини ошириш юзасидан белгилаб берган кенг социал программанинг энг муҳим йўналишларидан бирини ҳаётга татбиқ этиш борасидаги реал самарадир.

Кўпчилик тошкентликлар кўлай, шинам кватираларда истифодат қилади. Бироқ проблема ҳамон ўткирлигича қолмоқда. Гарчи Тошкент ўсаётган, кенгайётган, гуваля уйлар барҳам топаётган бўлса-да, шаҳарликларнинг бир қисми ҳозирча қўлайликлари бўлмаган кватираларда, эски уйларда, ётоқхоналарда яшашга мажбур бўлмоқдалар. Мана шунинг учун ҳам шаҳар партия ташкилоти, халқ депутатлари шаҳар ва район Советлари ижроия комитетлари уй-йўқ қурилиш планларининг бажарилиши ҳақида, кватираларда қандали тартиб-қондалар қатъий риоя қилиниши тўғрисида муттасил ғам-хўрлик қилишлари энг муҳим вазифалардан биридир.

Сўнгги икки йил ичида партия ва совет оргнлари-ни қўлаб тушган хатлар ва ақсаваларнинг таҳлили шуни кўрсатмоқдаки, бу махтум ва шикоятларни асосан оналари учун уй-йўқ масаласи ҳали ҳал этилмаган гражднлардн ёзишган. Улар ўз талаб-ахтирлари тўғрисида ҳикоя қилар эканлар, айнаи пайтда уй-йўқ тақсимида социал адолатсизлик фактлари ҳам рўй бераётганлигини кўрсатиб ўтганлар.

Партия комитетлари меҳнатчиларнинг хатлари ва арзвзларини ҳамisha «энг муҳим» ахборот етказувчи одамларнинг кайфиятлари ва эҳтиёжлари туғрисида

хобороти, етказувчи бебаҳо маълумот сифатида қараб чиқарилган ва қараб чиқариладиган. Шунинг унутмаслигини кераклиги, бу маълумотлар энг ишончлиги, демак алоҳида қимматли маълумотлардир. Шундан кўриб, натижада Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми қарорлари талаб қилгандаек, бу ишнинг на хатларда келтирилган ҳар бир фактни чуқур ва атрафлича текшириб, билан бирга, шаъбада иккинчи комитети ва шунинг иккинчи комитетларининг швартираларини қандай тақсим қилаётганликларини комплекс текширишни амалда ошириш керак эди. Бу иш республика ва Тошкент област халқ контроли комитетларига топширилган эди. Текширув жараёнида уш-шояларни тақсимлаш тартиб-қоидалари тўғрисида Ником кўпўл равишида бўзилганлиги аниқланди. Никомнинг бўзилди ҳоллари амалда швартираларини тақсимлаш шартлари билан қи-сбаста олиш ва тақсим қили-ниш тартиб-қоидаларини ҳу-қуқий нормаларга асосла-ниш кераклиги аниқланди.

маслиҳат системаси бўлиб қолган эди.

Хайл депутатлари шаҳар ва район Советлари, яқинда комитетлари каватираларга ордерларни министриклар идоралар, республика, област ва шаҳар ташкилотлари хатлари бўйича берганлар. Бунда ақсарият ҳолларда белгиланган тартиб-қоидаларни четлаб ўтганлар, навбатга туриш қоидаларини бузганлар. Қўнчалар эса каватирга олиш ҳуқуқига эга бўлмаган гражднларга берилган. Шаҳарда каватираларини таниш фамилияларга тақсимлашдан иборат яқинсиз практика қарор толган. Бунда саҳни кўпроқ ва планировка масн яхшироқ каватиралар берилган. Шундай уйлارга одам киритиш қандай бўлганлигини танлаб текшириш чоғида қўндагилар аниқланган: каватираларнинг 17 проценти район яқинда комитетлари томонидан ордер берилиши лозим бўлган фамилияси кўрсатилган одамларга тақсимланган.

кам 40 процентини ташкил қилади.

Тегишириш мобайнида уй-жой саҳни бўйича санитариya нормаларидан анча ортиб кетадиган кватиралар учун 200 дан ошқунор ордер ажратилганлиги маълум бўлди. Чунончи, таълаб тегиширилган кватираларнинг 72 тасида ортиқча майдон 1200 квадрат метрдан ошиб кетган. Бир неча мисол келтирайлик: «Гидропроект» институти ходими И. Тертичний оиласи ҳеч қандай қонуний ҳуқуққа эга бўлмади раён, беш киши учун тўрт хонали кватирани олган. У бундан олдин уч хонали уйда бемалол яшаб келганди. Фрунзе раён уй-жойдан фойдаланиш престидада ишловчи Г. Собиитхоновага ҳам қонунга ҳилоф равишда хизмат кватираси берилган. «Ўқитувчи» наشريети ходими А. Раҳимовга оиласидан ҳар бир кишига биттадан — 5 хонали кватирани берилган.

Тошкентда шахар ижроия комитетининг «хотамотлигин» туғайли ҳеч қандай ҳуқуқи бўлмас ҳам, айрим шахсларга уй-жой шaroитларини яхшилаш учун қурилатётган уйлارга ордeр бeриш каби ноқонуний иш оmmалашиб кeтди. Бу шундай қилинади: айрим граждaнлар шахар ёки район ижроия комитетининг роcвиди билан квaртира олиш учун нaвбaтда турган кишига ўзлари иябaт турган квaртирани тaқдир eтдилар. Бунинг эвaзига эса улар мaркaздa, плaниpoвкaси яхши бўлиши пaйдони кўпoқ бўлиши қурилатётган қурилатётган уйлaрдaн квaртира oлaдилар. Шундай қилиб, бу шахслар ҳеч қaндай нaвбaтга турмай, қoнунга хилоф равишда уй-жой шaroитларини яхшилаб олишaди. Хусусан, шахар ижроия комитети раиса ер дaмчиcининг кeлини Г. И. Кpистaл. Чилонзордаги квaртирасини топишpид, шахар мaркaзидaн, Л. Толстой кўчасидa қурилатётган уйдaн oрдeр олишга oнa шундай нaйрaғбoзлиқ вa уcтoмoнлик билан эришди.

Кооператив квaртирaлар

дэлалын чөлбөлг үгүйсгэн
гүйшн ба уларга квартира-
лар ажратнш холлалр хам-
руй берган, Масалан, жин-
да юз берган бир воекан-
олайин. Шахар икроня
комитети Зарбдор райо-
н партия комитетининг соби-
биринчи секретари үгди
халж хужалгити институты-
нинг стажер-тадрикчотисни
Н. Умурзюковни «Куйселе-
вце» уй-жоу-курлишш коо-
перативн аэологидга ююри-
даги усул билан күйшю күй-
йиб, унга уша захоти уш
хонали квартира берди.

Хүш, үш нима гал? Нима
учуш шахар икроня коми-
тети ба район икроня ко-
митетларида уй-жоидларни
хисобга олиш ба тақсим-
лашинг тартиб-кондалари
ни күйшл равишда бузиги-
одат тусига айланнб қол-
ган?

Асосий сабаб шунданики шаҳар ижроия комитети раҳбарлари ва энг аввало, унинг раиси В. Козимов кватираларнинг хисоботи олиниши ва тақсимлаш қонуни-қонда-ларига риоя қилиш йўри-сида керакли даражада ғам-хўрлик қилмадилар. Ана-шун муҳим устакда тар-тибсизликлар ҳукм сурниш-га муросасизлик қилдилар.

Шунинг оқибатида квати-раларнинг бир қисми узоқ вақт тақсимланмай бўш ётди. Бир қисмига эса бе-қисмлик билан одамлар кў-чириб оlingанидир. Айрим-айрим кватиралар бойлик-орттириш мақсадида йил-ларини ижарага беришди.

Шаҳар ижроия комитети раҳбарлари кватираларни тақсимлаш масалаларини ҳал қилаётганда айрим ҳо-дмаларнинг кватирա ҳақи-га оид куракда турмайдиган талабаларга принциплан ёндашмадилар. Шу нарсаниқдандики, шаҳар ижроия комитети, раисининг розили-қи билан унга бўйсунувчи ҳодимлар ва қариндош-уруғ-лари қонуни-қондаларини чет-лаб ўтиб, уй-жой шариоат-ларини хийшйлаб олдилар.

Уй-жойларни тақсим-лашда шаҳар жамоат уй-жой комиссияси бу ишда адо-латга риоя қилиниши усти-дан энг қатъий назоратчи

нинг бузилишига олиб келди.

Шаҳар ижроия комитети кўп йиллардан бери уй-жой биноларини шериклик асосларида қуришда ишроқ этаётган министрлик идоралар, корхоналар, таъшиқлотларга кватирлар ажратиш бўйича зиммаси олган шартнома мажбуриятларини бажармай келмоқда. 1984 йилда шундай таъшиқлотлардан 243 таши бироқ ҳам кватирга олмади. Мисол учун 1984 йилда «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасига 125 та кватирга ажратиш кўзда тутилган эди. Шаҳар ижроия комитети «Тошкент трактор заводи» урта кватирга ажратишга ваъда берди. Бироқ атиги иккита кватирга берди. Шаҳар ижроия комитети «Промгаз» илмий-таъдиқот институтининг Урта Осиё филиалига ҳамда онкология радиология илмий-таъдиқот институтига 132 та кватирга бериши керак эди. Аммо биронта ҳам кватирга ажратмади. Лекин Тошкент медицина институтига эса 1984 йилларда 260 та кватирга бериши керак эди. Бироқ тирага ордер берди.

Мна социал адолатсиз
лик тўғрисида гапириш
тўғри келади.

Шаҳар яқриоя комитети раҳбарлари бошча соҳадарам талаблар даражасидабўлдумадилар. Тошкентдауй-жой проблемаси ҳазилалкам проблема эмаслигинибила туриб, шаҳар яқриоякомитети ва, аввало, В. Комизов уй-жой биналрини фойдаланишга тошпиринпланлрини муттасил баъбод қилиб келатган куриниш ташкилотлари раҳбарларига нисбатан муросасиди билан талабчанлик куриниш сатмадилар. Хусусан, кейинги тўрт йил ичиди шаҳарда 345 минг квадрат метр уй-жой биноси фойдаланишга тошпиринлади. Уй-жой-куриниш кооперативлари учунуй-жойлар бунд этиш планларига ҳам барбод бўлпти.

Бунинг устига, Узбекисон Компартияси Марказий Комитети XVI пленумида таъкидқилд ўтилганидек, пландиди, боз, устига ортиққиди.

нуми қарорларидан келиб чиқиб, Тошкент шаҳрида уй-жойларни ҳисобга олиш ва тақсимлаш қонун-қондаларининг қўпол равишида бузилганлиги фактларига ҳамда шаҳар ижроия комитетларнинг бу ишлардаги позицияларига принципиал баҳо берди.

Шаҳар ижроия комитетининг бошқармалари ва бўлимларининг, район ижроия комитетларининг фаолияти устидан раҳбарликни ва нозоратни таъминлай олмаганлиги учун КПСС аъзоси В. Қозимовга уёрт қарточкасига ёшиш шарти билан қатъий ғиговор эълон қилинди. Ана шу раҳбарлик ва нозоратнинг йўқлиги уй-жойларни тақсимлаш қонунқоидаларининг қўпол равишда бузилишига ҳамда уй-жойларнинг талон-тороқ қилиниш фактлари рўй беришига олиб келди. Халқ депутатлари Тошкент шаҳар Советининг қийда бўлиб ўтган сессиясида В. Қозимов шаҳар ижроия комитети раиси вазифасидан озод қилинди.

Тошкент шахарда партия комитети шахарда уй-жойлари ҳисобга олиниш, тақсимлаш ва фойдаланиш бўйича шахар ва район ижроия комитетлари иши устидан назоратни сўст олиб борадиган, бу ишлардаги нуқсонлар ва камчиликларни қўриб чиқишда етарли даражада принципиаллик кўрсатмаганили, айбдорларга нисбатан либераллик қилганлиги кўрсатиб ўтили-

Шаҳар ва район партия комитетларига бу соҳада вужудга келган аҳводини чуқур таҳлил қилиб, уй-жой майдонларининг талон-торож қилинишига ва қўнун-қондаларининг бузилишига йўл қўйган шахслар ва бу соҳада уларга қумаклашган мансабдор шахсларни жавобгарликка тортиш таълиф қилинди.

Область партия комитети бюроси нормадан ортиқча майдон бўлган кавтарлар-ларни олишда қийиб кетган додосидан тикиб кетган ҳамда хизмат мақомини суниётимол қилган коммунистларни бир ой муддат ичida аниқлаб жавобгарликка тортишни, шунингдек қўнунга ҳилоф равишда ортиқча олинган уй-жойларни қайтариб бериш учун чора-

**„Тошкент оқшоми“га
жавоб берадилар**

Газетанинг 1984 йил 17 ноябрь сонида юноридидаги сарфлаш остида босилган фелеттонда «Со-
нозлаш»нинг шахридаги Киров район агент-
лиги фелеттонидидаги совет сарфоси конунқондала-
рини ва моллиа интизомини бузиш доллари очиб
ташланган эди. Редакция ушбу фелеттон бўйича
Ўзбекистон Компартияси Киров район комитет-
тидан жавоб олди. Бу жавоб мактубида қуйидаги-
лар маълум қилинган:

«Фактурални «от ўйини» фельетонига баён қилинган фактлар текширишда «Ушбе тасдиқ»ланди. «Союзсечать» район агентлиги чакана савдо ташкилотчиси Н. П. Чеботарева вазифасидан бутматли

ди ва унинг ҳамда
фельетонда айблари
гаъқидлаб ўтилган
бошқа ходимларнинг
яшлари бўйича мате-

Ш. МАХМУДОВА,
Ўзбекистон Компар-
тияси Киров район ко-
митетининг биринчи
секретари.

РЕДАКЦИЯ «Фактурали «от ўйини» фельетон
бўйича Ўзбекистон ССР Алоқа министрилиги «Со-
юзпечать» матбуот тарқатиш бошқармаси бош-
лиги Э. Х. Ҳамидов имзоси билан ҳам жавоб
олди. Бу жавоб мактубида қуйидагилар маълум
қилинган:

«Фактуралар» «от Киров район агентли-
ги»ни» фельдтонда
баён қилинган фактлар
тегишли равишда тула та-
сидланди. Фельдтон
«Союзпечать» агент-
лигининг Тошкент ша-
ҳар Советида ва Тош-
кент шаҳар «Союзпеч-
ать» агентлиги партия
бюросида туҳука-
на қилинди. Чакана
савдо ташкилотичси
Н. П. Чеботарева ва-
рифсиздан бўшатилади
на унинг фаолияти бў-
лмача материаллар тер-
ов органига ра топиш-
тирилади.

«Союзпечать»ни н г

1. *Journal of the American Medical Association*, 277: 1005-1006, 1997.

